Memo

0098182781

gemeente Weststellingwerf

Aan:	gemeenteraad
Van:	Burgemeester en Wethouders
Team:	
Datum:	22 maart 2023
Onderwerp:	Voornemen toetreding als PODIUM-lid tot de coöperatie DataFryslân
Bijlage memo:	
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Kennis te nemen van

De voorgenomen toetreding als PODIUM-lid tot de coöperatie DataFryslân. De bevoegdheid om aan te sluiten bij een coöperatie is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Wij stellen u op grond van artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet in de gelegenheid om ons uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Onze planning is om in april in een collegevergadering te beslissen over de toetreding.

Inleiding

Datagedreven werken is opgenomen in de lijst met topprioriteiten en meegenomen in de OWO visie die de gemeenteraden van de drie gemeenten hebben vastgesteld.
De doorontwikkeling van datagedreven werken binnen de OWO-gemeenten betreft twee routes:

1. Ervaring opdoen met de coöperatie DataFryslân en onderzoeken of deze samenwerking op het gebied van datagedreven werken voor de OWO-gemeenten een meerwaarde heeft.
2. Vaststellen van een uitvoeringplan voor de doorontwikkeling van datagedreven werken binnen de OWO-gemeenten.

Wat is DataFryslân

DataFryslân is een coöperatie waarin Friese overheden, kennisinstellingen en private partijen strategisch samenwerken aan de digitale transformatie van de provincie Fryslân.
Met als doel:

- Innoveren en verbeteren van de publieke dienstverlening;
- Ervoor zorgen dat het college en raad besluiten neemt op basis van objectieve data, algoritmes en kunstmatige intelligentie;
- Sterk maken dat alle partijen in de provincie eigenaar blijven van hun eigen data;
- Werken aan een digitaal Fryslân dat goed is voor haar inwoners.

Voordelen van toetreding tot DataFryslân zijn

- Toegang tot data waar de OWO-gemeenten zelf geen beschikking over heeft of niet de mogelijkheid heeft om deze data te verzamelen;
- Toegang verkrijgen tot gedeelde kennis waarmee maatschappelijke opgaven en thema's rondom het sociaal domein, duurzaamheid, klimaat adaptie en energietransitie in gezamenlijkheid wordt opgepakt en vormgegeven;
- Door middel van samenwerking beleid ontwikkelen dat voor de lange termijn nodig is. Dit betreft beleid dat veelal gemeentegrensoverschrijdend is;
- Kans om de OWO-gemeenten op te leiden en te begeleiden bij het leren van datagedreven werken;
- Te allen tijde is het goedkoper om lid te worden van Data Fryslân kennis en expertise bij externe bureaus in te huren;
- Meebeslissen over de digitale koers en toekomst van Fryslân;
- De kracht van schaalvergroting (ook qua kosten: als voorbeeld gezamenlijk inkoop);
- Deelnemen aan toonaangevende onderzoeksprojecten die helpen Fryslân nog sterker te maken.

Vormen van lidmaatschap
Er zijn 3 soorten lidmaatschappen PODIUM-, LAB- en HUB-lid;

1. **PODIUM-lid**

Het PODIUM is een plaats voor kenniscirculatie. Het PODIUM-lidmaatschap biedt je als gemeenten de mogelijkheid om deel te nemen aan georganiseerde workshops, presentaties, masterclasses en meet-ups met als doel innovatie en kennisdeling te stimuleren. Dit is normaal gesproken het minst uitgebreide lidmaatschap, maar door de voucher-actie van DataFryslân kan worden deelgenomen aan LABS. Hieronder wordt de voucher-actie toegelicht.

Voucher-actie DataFryslân
Nieuwe PODIUM-leden kunnen gebruik maken van een voucher. Door middel van deze voucher kan de gemeente eenmalig meedraaien met een LAB of HUB naar keuze. Op deze wijze ontdekt en ervaart de gemeente wat DataFryslân inhoudt en welke meerwaarde dit voor de gemeente betekent.

Met het beschikbaar stellen van deze voucher wil DataFryslân het volgende bereiken;

- De gemeente zit aan tafel om mede vorm te geven aan de digitale agenda van Friesland;
- Als Friesland sturen we een krachtig signaal af naar de omgeving dat we een (digitaal) geheel zijn met 18 gemeenten (en provincie!);
- Een landelijk voorbeeld zijn;
- De drempel verlagen om als gemeente in te stappen;
- Als gemeente gelijk mee kunnen draaien;
- Na afloop van een jaarlidmaatschap als PODIUM-lid overstappen naar een volwaardig HUB-lid.

De gemeenten Leeuwarden, Smallingerland en Sùdwest-Fryslân zijn medeoprichters van DataFryslân, de gemeente Waadhoeke is in 2022 aangesloten en naast de drie OWO-gemeenten, maakt in ieder geval de gemeente Heerenveen gebruik van de voucher-actie.

2. **LAB-lid**

Het LAB-lidmaatschap biedt toegang tot het PODIUM en de LAB's. Een LAB is een werkplaats waar expertise en datavraagstukken samenkomen. In de praktijk wordt geleerd en samengewerkt met belangrijke kennisinstellingen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), universiteiten en hogescholen. Gemiddeld vinden er 4 LAB's per jaar plaats.

Het verschil tussen een LAB en een HUB is dat een LAB primair gericht is op ervaring en kennis opdoen als organisatie met datagedreven werken, terwijl een HUB meer gericht is op het proces en resultaat. Ook is de insteek van de desbetreffende casus of het vraagstuk dat er beheer plaatsvindt over een langere periode.

Verder kun je als LAB-lid niet deelnemen aan HUB's en geen gebruikmaken van de (nog) op te zetten datavoorziening (FDX). Ook in het maatwerkdeel (consultancy en andere voordelen) is de toegang minder ver dan bij HUB leden.

3. **HUB-lid**

Als HUB-lid kun je als organisatie vrij deelnemen aan alle activiteiten die collectief worden uitgevoerd. Alle PODIUM, LAB's en HUB's zitten automatisch in het lidmaatschap. Daarnaast zitten er ook nog een aantal voordelen aan een HUB-lidmaatschap zoals toegang tot data van het CBS, schaalvoordelen bij inkoop, toegang tot en mogelijkheid om data te delen met andere leden en te publiceren in de datavoorziening FDX.

Voor deelname aan DataFryslân geldt: hoe meer we erin investeren, hoe meer we eruit halen. Wanneer je als volwaardig HUB-lid deelneemt aan alle PODIUM's, LAB's en HUB's werkt dit als een vliegwiel voor vernieuwing en versterking van datagedreven werken. Met als resultaat nog beter onderbouwde beleidskeuzes, waarvan de effecten (doelmatig) gevolgd worden, wat leidt tot een optimale dienstverlening richting de inwoners.

Kernboodschap
De drie colleges hebben uitgesproken dat het voor onze gemeenten een goede stap is om gezamenlijk deel te nemen als PODIUM-lid bij de coöperatie DataFryslân en daarbij gebruik te maken van de zogeheten voucher-actie.

Vervolgens hebben de gemeenten een verzoek ingediend bij DataFryslân om deel te nemen als PODIUM-lid. De algemene ledenvergadering (ALV) heeft op 7 december 2022 besloten dat de afzonderlijke OWO-gemeenten lid mogen worden als PODIUM-lid van de coöperatie DataFryslân.

De bevoegdheid om aan te sluiten bij een coöperatie is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders.

2 maanden voor afloop van het jaarlidmaatschap als PODIUM-lid wordt er een evaluatie uitgevoerd en een keuze gemaakt om het lidmaatschap wel of niet te verlengen. Mocht het advies zijn om het lidmaatschap te verlengen dan zal eveneens een voorstel worden gedaan welke vorm van lidmaatschap het beste aansluit bij de wensen en behoefte van de OWO-gemeenten.

Financiële toelichting
Kosten PODIUM-lidmaatschap (inclusief voucher):
De hoogte van het lidmaatschap voor PODIUM-leden bedraagt € 6.366,- per jaar. En eenmalig entreegeld van € 1.167,-.

Kosten LAB-lidmaatschap:
De hoogte van het lidmaatschap voor LAB-leden bedraagt € 0,50,- per inwoner per gemeente per jaar (peildatum 1 januari).

Kosten HUB-lidmaatschap:
De hoogte van het lidmaatschap voor HUB-leden bedraagt € 1,- per inwoner per gemeente per jaar (peildatum 1 januari).

De kosten voor de voucher worden gedekt binnen de huidige begroting van de OWO-afdeling Beheer & Registratie.

Bijlagen
Weblink: DATA-EVENTS | DataFryslân (datafriesland.nl)